

О.Я. Кононенко,
ст. викладач
Т.В. Лаврик

Сумський державний університет, м. Суми

ВЗАЄМОДІЯ ВИКЛАДАЧА ТА СТУДЕНТІВ У РОЗВ'ЯЗАННІ ПРАВОВИХ СИТУАЦІЙ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Головним призначенням дистанційного курсу „Правознавство” є формування правової культури, навичок правомірної поведінки студентів у відповідних життєвих ситуаціях, поглиблення і розширення ними знань у різних галузях права.

Для реалізації зазначених завдань в умовах дистанційного навчання використовуються сучасні комп'ютерні технології, що дозволяють організувати у навчанні взаємодію студентів з викладачем у різних формах: чати проблемного характеру, консультації з використанням електронної пошти, спільні проекти тощо. Взаємодія викладача і студентів при розв'язанні правових, ситуативних завдань дуже важлива, тому що в умовах дистанційного навчання безпосереднє спілкування між суб'єктами процесу навчання не можливе в звичайному розумінні.

Розглянемо на прикладі дистанційного курсу „Правознавство” організацію взаємодії викладача і студентів у формі чату проблемного характеру.

Підготовка і проведення чату передбачає значну попередню роботу кожного з учасників. Зокрема, в ході підготовки викладач визначає завдання у вигляді проблемних ситуацій, список рекомендованої літератури та тематичні посилання.

Завдання з правових ситуацій добираються таким чином, щоб надати студентам можливість самостійно виконати аналіз

запропонованої ситуації та знайти шляхи її розв'язання, діючи в межах правового поля. При цьому враховується також і те, що, матеріалу, який пропонується з даної проблематики в дистанційному курсі, недостатньо. Це спрямовує студента на пошук необхідної інформації, використовуючи можливості телекомунікаційних та комп'ютерних технологій. Наприклад, досить поширеним є пошук інформації в мережі Інтернет за допомогою пошукових серверів та серверів правового призначення. Адреси деяких з них пропонуються студентам для використання (сайт "Верховна Рада України", сайт "Кабінет Міністрів України", „Сервер законодавчих актів України”, „Liga Online” (Україна), Універсальний пошуковий український сервер).

В ході електронної дискусії в чаті студенти пропонують власні шляхи розв'язання правової ситуації, яка була запропонована для обговорення. Причому кожен з учасників може познайомитися з варіантами інших учасників. Проаналізувавши варіанти вирішення ситуації, студенти обмінюються враженнями, відповідають на запитання викладача або іншого учасника. Позитивна риса взаємодії студентів між собою в тому, що вони працюють спільно, обмінюються думками стосовно предмету обговорення, оцінюють як свої знання, так і знання інших учасників.

Ознайомившись з відповідями, викладач виділяє правильні відповіді, усуває протиріччя, що виникають при розв'язанні правової ситуації, спрямовує хід думок студентів в належному напрямку. Виходячи з умов проблемної ситуації, він ставить додаткові запитання, що допомагають студентам усвідомити особливості даної проблеми.

Аналізуючи результати електронної дискусії, оцінюється участь кожного учасника групи, правильність відповідей, якість розв'язання правової ситуації, а також оригінальність запропонованого шляху. Визначається підсумкова оцінка пізнавальної діяльності студента при виконанні навчального завдання.

Досвід проведення віртуального чату в дистанційному курсі "Правознавство" показує, що подібну форму колективної роботи доцільно проводити в невеликих групах (4-6 учасників). Така кількість учасників дозволяє забезпечити оперативний прямий і зворотній зв'язок студентів не тільки з викладачем, але й між собою.

Сформулюємо основні етапи підготовки і проведення віртуального чату:

1) формування викладачем правової (проблемної) ситуації, пропонованої до розв'язання і постановка завдань учасникам (студентам);

2) аналіз правової ситуації, активізація опорних знань студентів із заданої теми, пошук відповідних нормативно – правових документів;

3) проведення дискусій щодо шляхів розв'язання правової ситуації;

4) аналіз викладачем результатів кожного з учасників дискусії та їх коригування;

5) оцінювання знань студентів.

Таким чином, реалізація в умовах дистанційного навчання колективних видів роботи з використанням мережових та комп'ютерних технологій, забезпечує безпосереднє спілкування між суб'єктами процесу навчання. Разом з тим, процес розв'язання правових ситуацій, запропонованих студентам для колективного обговорення, сприяє формуванню уміння працювати з текстами нормативно – правових документів, що надає можливість перетворювати отриману інформацію в знання і набувати навиків застосування цих знань у відповідних життєвих ситуаціях.